

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojnino celoletno K 420—
== Sobotna izdaja: ==
Za celo leto K 40—
za izposojnino 55—

SLOVENE

== Inserti: ==
Enostopna petilivrsna (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Računalni se ne vnačajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 350 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Protestni shod.

Somišljeniki Nasprotniki krščanske misli so začeli kulturni boj. Zaslužniti hočejo Cerkev, razkristjaniti šolo. Največje nasilje delajo verski svobodni krščanski staršev. Stopnjema hočejo uresničiti svoje namene. Krščansko ljudstvo, dvigni se v obrambo svojih svetinj! Zberi se na protestnem shodu, ki bo

v nedeljo, 13. marca ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union.

Govorili bodo: Urednik Smodej, poslanec dr. Gosar in Franc Borc.

NACELSTVO S. L. S.

A. G.:

Valutno uprašanje.

Dosedanja rešitev valutnega vprašanja v razmerju 1:4 je bila mišljena kot nekaka premoženjska oddaja po vojni manj prizadetih pokrajin v korist onega dela Jugoslavije, ki je vsled vojnih operacij in okupacije nemške in avstro-ogrške vojske gospodarsko silno trpel.

Princip take obdavčitve sam na sebi je zdrav: gospodarsko močnejši naj bo relativno bolj obremenjen kakor slabjši. Pri umetni devalvaciji krone pa pravične obdavčitve ni. Opetovano je že bilo dokazano, da bi bili pri relaciji 1:4 ravno revnejši sloji najbolj prizadeti. Zaradi tega se zahteva zdaj od prečasnih zastopnikov v konstituenti, da preprečijo definitivno uvedbo tega razmerja in da koncedirajo največ razmerje 1:2 ali 1:3.

Kakor pa vse kaže, je naknadno zboljanje razmerja neizvedljivo. Faktorji, ki jim je bilo ležeče na tem, da dosežejo čim večjo razdaljo med krono in dinarjem, ne bodo si več tega uspeha dali iztrgati. Boj na tej podlagi bi bil torej najbrž neuspešen in bi mogel služiti le demagoškim ciljem.

Pač pa je druga nevarnost, proti kateri se moramo z vsemi razpoložljivimi sredstvi boriti, ker nas lahko pelje v gospodarsko propast, namreč proti nameravanemu razširjenju srbske dinarske veljave na celo državo. Uvedba dinarskega valutnega sistema bi bila veliko bolj usodopolna za ves nadaljni razvoj našega gospodarskega in tudi političnega življenja kakor še tako neugodna relacija. Pridrži se, da to trditev v nadaljnjem dokazem, hočem najprej navesti, kako si predstavljam rešitev tega vprašanja.

Podlaga novemu denarnemu sistemu naj ne bo dinar, ampak krona. Za 100 jugoslovanskih kron, odnosno 25 dinarjev se ne bi dobilo 25 (starih oziroma srbskih) dinarjev, nego 100 jednot nove veljave.

Ime te nove edinice je postranska stvar. Upoštevajoč mentaliteto srbskega plemena bi predlagal naziv »dinar«, in sicer začasno, dokler izmenjava ne bi bila vsestransko provedena, da se ga razloči od starega, srbskega dinarja, z atributom »novi« ali »jugoslovanski«.

Način uvedbe nove edinice bi bil sledeči: Bankovci, ki se glase na gotovo množino dinarjev, odnosno na četverni znesek v kronah, se zamenjajo za novodinarske novčanice s polnim nominalom za krono. Prečan bi potemtakem dobil za vsakih 100 kron — 100 jugoslov. dinarjev, Srbijanec pa isti znesek za vsakih 25 srbskih dinarjev.

Pri knjižnih terjatvah in dolgovi bi ostalo v pokrajinah s prejšnjo kronsko veljavo vse pri starem, glasila bi se samo veljava namesto na krono na jugoslovanske dinarje. V Srbiji pa bi se zvišale terjatve, hranilne vloge, vrednostni papirji, delnice, glavnice trgovinskih podjetij, plače, dolgovi in davki na štirikratni znesek v novodinarski veljavi.

Če posmatramo prednosti kronsko-novodinarske edinice, moramo uvaževati naslednje momente:

a) Tehnični moment. Izvzemši slučaj, da se sprejme edino pravilno razmerje 1:1, kar pa se zdi za sedaj izključeno, pomeni vsaka ureditve nove veljave precejšnjo potratno narodnega dela. Pri vseh podjetjih na primer, kjer se vodijo osebni računi (denarni zavodi, trgovci itd.) se bodo morali z dnem, ko se definitivno uvede nova edinica, zaključiti vsi ti računi in preračunati ostanek v novo edinico. V interesu celokupnosti je, da bodo ta dela, katerih obsežnost se ne sme omalovaževati, čim manjša. Ker je kronsko področje Jugoslavije ne samo veliko večje, ampak posebno gospodarsko veliko bolj razvito, je evidentno, da bi zahtevala uvedba srbsko-dinarske veljave neprimerno več dela in truda, kakor če se uvede jugoslov. dinar.

b) Socialni moment. Upeljava starodinarske edinice bi pomenila nepravilno in nesocialno favoriziranje imovitejših slojev v škodo slabjših. Kapitalist ima svoje premoženje večinoma investirano v realitetah in posestvih, v blagu, v draguljih in zlatnini, v zadnjem času tudi v tujem denarju ali v inozemstvu. Regulacija valute pa bo zadela v prvi vrsti le gotovino in denarne vloške. Statistike denarnih zavodov pričajo, da ravno prihranki majnega človeka tvorijo pretežni del hranilnih vlog. Ker so imovitejši sloji zgubo, ki bi jo imeli pri zamenjavi kronске gotovine v srbske dinarje, že davno paralizirali in desetkrat krili s profiti iz rastoče vrednosti ostalega njihovega premoženja, bi bila devalvacija denarja le v škodo delavcu, uradniku in kmetu.

Temu nasproti bi kronsko-dinarska edinica imela prednost, da bi se odkup srbskih dinarjev v kronskem področju vršil popolnoma gladko v breme celokupnosti, brez nikakih posledic za poedinca. V Srbiji pa bi bila početvoritev gotovine in hranilnih vlog v prvi vrsti v korist nepremožnih slojev.

c) Finančni moment. Od raznih strani je bilo že čestokrat naglašeno, da bo imejitelj kronskih vrednot, če sprejmemo staro-dinarsko edinico, v najugodnejšem slučaju, da dinar doseže zopet vrednost mednarodne paritete, zgubil tri četrtine svojega imetja. Tej veliki devalvaciji našega imetja se lahko izognemo, če sprejmemo kronsko-novodinarsko veljavo, ki se bo prej ali slej dvignila na normalno paritetno vrednost. Potem bo pač prejšnji imejitelj srbskih dinarjev posedoval štirikratno vrednost svojega nekdanjega imetja.

Toda naj govore številke. Vzemimo slučaj, da novodinarska valuta doseže kurz 25 švic. centimes, kar bi odgovarjalo pri sedanjem kurzu od 4'50 prirastku 20½ točk. V tem slučaju bi imelo premoženje prečana v prejšnji višini 10.000 K kupno vrednost 2500 frankov in premoženje srbijanca v prejšnji višini 10.000 dinarjev kupno vrednost od 10.000 frankov. Če pa imamo starodinarsko veljavo, bi se moral kurz dinarja dvigniti na 100 centimes, torej na polno vrednost zlata, da se doseže isti efekt.

Vprašanje je le, katera veljava bi prej dosegla dotične kurze. Kakor rečeno, bi znašal prirastek pri novodinarski veljavi 20½ točk, med tem ko bi moral srbski dinar pri sedanjem kurzu 18 cent. poskočiti v našem primeru istodobno kar za 82 točk, kar je pa komaj pričakovati. Bolj verjetno je, da bi se mogel tudi srbski dinar le polagoma, točko za točko opomoči, ker pri določitvi kurza bi se komaj upoštevalo, da predstavlja dinar pravzaprav 4 krone in da mora tem primerno tudi skokoma rasti. Računati moramo temveč z gospodarsko-psihološkim momentom, da se bo svetovni trg dolgo in dolgo branil, priznati polno vrednost valutam, ki zdaj zastajajo, med tem ko jim bo kupno moč v izmeri recimo polovice ali četrttega dela nominalne vrednosti sigurno lažje priznal.

Tudi druge okolnosti govorijo za to, da naša valuta z uvedbo starodinarske edinice ne bi profitirala. Znano je na primer, da je bila jugoslovanska krona pred stabilizacijo prisilnega kurza 1:4 v Curihu relativno vedno več vredna kakor dinar. In še zdaj, ko upenjata finančna uprava in Narodna banka vse moči, da bi izpodrinili krono, notira v Curihu in na vseh merodajnih tržiščih le krona. Iz tega sledi, da je kurz dinarja odvisen od kupne vrednosti krone in ne obratno in bati

se je torej, da se ne bi mogel kurz dinarja držati na sedanjí višini, čim odpravimo krono. Naj navedemo drugi primer: Vzemimo ekstremni slučaj, da bi se vpeljala nova edinica, za katero bi se zamenjala krona v razmerju 1:25. Ali je verjetno, da bi naša nova valuta potem veljala v Švici 25 krat 4'50, t. j. 1 frank 25 cent? Če moramo to vprašanje zanikati, sledi iz tega, da je absurda trditev propagatorjev starodinarske valute, da bo kurz nove veljave poskočil v istem ali celo še večjem razmerju kakor ono, za katerega se je znižala množina krožečih novčanic. Ne smemo namreč pozabiti, da več kakor cirkulacija denarja vplivajo na kurz valute: večja ali manjša politična konsolidacija države, budget, odnosno razmerje državnih izdatkov in dohodkov in trgovinska, odnosno plačilna bilanca. Če so ti trije pogoji ugodni, se bo valuta dvignila, ne glede na množino bankovcev, ki je ravno v prometu.

d) Gospodarsko-politični promet. Da starodinarska veljava ne bi ugodno vplivala na notranjo konsolidacijo, je jasno. Nobena vladna naredba ni učinkovala tako depimirajoče, kakor prisilno razmerje 1:4 in ni dvoma, da Radičev skrajni separatizem ne bi našel toliko odmeva, če svoje propagande ne bi bil mogel opirati na okolnost, da je oktroiranje relacije pripomogel dinarju na umeten način do štirikratne kupne sile kakor jo ima krona. Tudi v Sloveniji datira avtonomistično stremljenje v glavnem od takrat, ko se je uvidelo, da se centralna vlada pri provedbi valutne reforme niti najmanj ne ozira na ljudske želje in potrebe. Skrajno neugoden vtis je napravila posebno primera z usodo krone v zasedenem ozemlju, kjer se je dobilo za krono 60 cent., t. j. po sedanjem kurzu 80 para, medtem ko smo mi dosegli za krono (po odbitku 20% pri markiranju) — 20 para!

Take so posledice relacije sedaj, ko je krona de facto še pripoznana kot plačilno sredstvo. Ni treba velike fantazije, da si predočimo razpoloženje naroda v času, ko bodo cene vseh potrebščin tekom malo tednov poskočile in se zenačile z onimi v Srbiji, ko bodo davki iztirjani v dinarjih, ko bodo težko zasluženi prihranki z vladno naredbo kratkomalo skrčeni na četrti del! Težko je biti prorok, niso pa izključene še hujše gospodarske posledice zgrešene valutne reforme, kakor pomanjkanje denarja in kredita, padanje valute, ugonobitev trgovske in industrijske podjetnosti, nazadovanje produkcije, brezdelnost in — kot logična konsekvence — komunizem.

Vseh teh opasnosti se lahko izognemo s priboritvijo novodinarske veljave. V kronskem področju bi zamenjava krone al pari odvzela relaciji ostrí kljun in ga-

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalie.)

V hipu sem se znašel na kupu mokre, preperle in gnile koruznice. Namesto nazaj doli, sem zlezal še bolj na vrh in se zleknil ves utrujen po koruznici. Zaprl em oči in poskušal zaspati. Toda neznosen smrad gnijobe in mraz, ki me je stresal po celem telesu, mi nista dala spati. Sédel sem in v dlanih ogreval prste na nogah. Končno sem izprevidel, da tu vsekakor ne morem ostati, ako nočem zmrzniti. Vstanem in napravim korak, kam, ne vem... Kup koruznice, ki je bil naložen na grmovju izpod katerega je bil napet dokaj strm breg do reke ob njem, je izgubil ravnotežje — in s koruznico obdan sem se v naslednjem trenutku valil v — valovje. Sreča je hotela, da je ob kraju rastlo neko bičje ali kaj ter sem se le malo namočil v hladni vodi, ki me je popolnoma streznila in mi povrnila nekoliko izgubljenih moči v očigled nevarnosti, v kateri sem se nahajal. Sprevidel sem, da se imam v vseh teh usodnih okoliščinah zahvaliti za svoje življenje le božji Previdnosti.

Na koruznem strnišču.

Smer iz vode mi je bila dana le navkreber v breg. Razmočena zemlja in nizka trava mi je spodnašala boste noge. Vlekel sem se bolj po kolenih in se z rokami poprijemal za travo, lazeč navzgor. Takrat mi seveda ni bilo mogoče objektivno presojati čas, ker mi je vsak trenutek trajal celo večnost, sedaj pa lahko rečem, da sem rabil celo uro, predno sem preplezal dobrih deset metrov višine strmega brega.

Ko sem prispel zopet na vrh na koruzno strnišče — saj se Albanci hraniijo v glavnem le s turščico — sem kljub bolečinam ki so mi jih zadajali z bodiljaji v ranjene noge, počasi premeril široko njivo s kratkimi in opreznimi koraki in stiskal ustnice od strahovitih bolečin, kadar sem zadel ob kak posebno oster štor. Tako sem po hudih mukah prispel do nekega grmovja. Prvi dotik z roko me je prepričal, da imam opraviti s trnjem. Premišljal sem, kaj mi je storiti. Če zavijem ob grmovju in iščem prehoda, bo to trajalo nemara do jutra, noge pa tudi niso bile več voljne lomastiti po šiljastem strnišču. Odločim se torej za nasilen prehod, pa naj se še tako opraskam, ker ravno pred menoj v rebri so žareli še nekateri ognji, ki sem jih smatral za naše. Otrpelo razdvojim gibko, dolgo malinovo, četudi mi je trgalo

obleko in kožo na rokah, nogah in na licu ter se prerinem skozi grmovje. Sam ne vem kako, skratka znašel sem se v globokem blatu. Padel sem čez kamenito škarpo, visoko kaka dva metra. Tu se že nisem mogel več orientirati. Vedeč sem, da se nahajam na neki vozni poti, kar je pričala izvožena kolska sled.

Nepričakovana pomoč.

Na nasprotni strani zidu, čez katerega so zletele kosti mojega rojstva v albansko blato, se je dvigal kake štiri metre visok, k sreči neobraščen dokaj strm breg, ki mi je popolnoma zakril moj cilj: ognje v rebri. Le ob vrhu se je vlekla v temi nejasna črta, ki je razdvajala nebesni svod od te albarske puščuobe. Odkod in doklej je šla ta črta, nisem mogel dognati, ker me je motilo na obeh straneh drevje. Z nogami v blatu se naslonim na zid in premišljujem. Na nasprotnem vrhu zapazim dve človeški postavi, ki se premičete tik ob robu. V prvem trenutku sem smatral te senci za last kakih Arnavtov ter sem mislil, da je najbolj pametno molčati. Ko pa začujem srbski razgovor, po katerem sem spoznal, da sta dva vojaka, ki iščeta pot k reki, da zameta vodo, sem se oglašil.

»Ej, vojniki iz koje ste komande?«
»Treči puk drugog poziva. Ko je tu dole?« — zadonelo je z vrha,

»Zalutao vojnik iz štaba južne armije. Kaži mi brate, da li znaš, gde se nalazi komanda trupa novih oblasti?«

»Boga mi neznam. Nego kaži ti meni, da li ima vode ovde u blizini?«

»Ja baš dolazim iz reke, koju nisam ni tražio, ali ne mogu da ti kažem, kako ćeš doći do nje, jer neznam za put. Da li ima koji put tamo gore, jer putem, nadam se, ću već na koji način pronaći svoje ljude.«

»Ima tu puta pa i vojske dosta, možda ćeš naići i na tvoju komandu.«

»Ali kako da se opnem na vrh, da li ima koja putanja uz ovo brdašće.«

»Neznam. Nego evo ti, baciću ti konopac in povučicu te gore.«

Rečeno, storjeno. Vojaka sta imeia seboj vrv, kar je bilo potrebno pri zajemanju vode iz vodnjakov, ali iz reke ob nedostopnem bregu. Vržeta mi torej en konec vrvi in me potegneta po bregu navzgor. Povedal sem njima kaj in kako je z menoj ter mi nato pokazeta pot.

Taborišče na pokopališču.

Po nekem zemljišču, ki je vsled množega drevja izgledalo kot sadni vrt, sem dospel do poti. Hoja po kamniti poti in mlakah mi je razjedala noge, toda se nisem upal stopati ob kraju, da v temi zopet ne zgrešim.

(Dalie sledi.)

rantirala miren gospodarski razvoj, v srbskih pokrajinah pa bi se pokazala relacija tudi pozitivno v številkih, kar bi brezdvomno — ne glede na ugoden vpliv na cene — povzročilo v narodu nekako samozavestno zadovoljstvo.

Če rekapituliramo, vidimo torej, da kronsko-novodinarska edinica

1. zahteva pri uvedbi nove veljave veliko manj narodnega dela kakor srbsko-dinarska;

2. prepreči nesocialno obdavčitev nepremožnih slojev;

3. ohrani kronskemu področju svoje imetje in zasigura srbskemu štirikratno vrednost;

4. bo ugodno vplivala na internacionalni tečaj narodne veljave;

5. bo povzročila padanje cen in enačila cene v Srbiji z onimi (nižjimi) pri nas;

6. garantira nemoten, miren gospodarski razvoj v prečanskih pokrajinah in bo pospešila razvoj v Srbiji;

7. bo veliko odpomogla sedanji politični napetosti med S in HS in pripomogla h konsolidaciji države.

Upamo, da se je nam posrečilo dokazati, da samo zamenjava krone al pari nas more rešiti katastrofalnih posledic nesrečne relacije. Če se pa tega zavedamo, je naša dolžnost, da napenjammo vse moči, da preprečimo uvedbo starodinarske veljave. Stvar je nujna. Ne pozabimo, da takrat, ko se nam je oktroirala relacija, na vsa svarila gospod finančni minister ni imel boljšega ugovora, kakor da so novi bankovci že dotiskani in da iz tehničnih vzrokov ni mogoče več kaj spremeniti.

V Ameriki se baje že tiskajo novi bankovci, izdaja novega drobiža v dinarski valuti je vsakčas pričakovati, koliki in znamke se glase na (stare) dinarje, centralne oblasti, carinarne in Narodna banka računajo le v srbskih dinarjih: vse kaže, da se sistematično pripravlja uvedba srbsko-dinarske edinice. Če odlašamo, bomo stavljeni pred fait accompli in vsak vik in krik bo prepozno.

Zato pozivljamo ob dvanaesti uri vlado, narodne poslance, trgovsko in obrtno zbornico, gospodarske organizacije in vse druge merodajne činitelje, naj se takoj lotijo dela in začnejo z energično akcijo. V prvi vrsti so v to poklicani naši narodni zastopniki, ki naj si bodo svesti, da bi v tem vprašanju vsako slepo partizanstvo, vsako cinganje pomenilo najgorsjo zlorabo volivčevega zaupanja. Pri nekaj dobri volji ne bo jim težko dokazati srbskemu delu našega naroda, da je njega gospodarski razvoj zajamčen, ako se novim pokrajinam tudi ne odvzame vsaka možnost gospodarskega življenja.

Kmetijski delavci.

Naši poslanci so v belgrajski ustavotvorni skupščini predložili za delavce posebno delavsko pravo in so se pri svojih izvajanjih o tem predmetu vedno ozirali tudi na kmetijske delavce. Vprašanje o kmetiskem delavstvu je postalo aktužno tudi pri nas na Slovenskem, odkar se je ustanovila v samostojni stranki razredna organizacija liberalnih kmetijskih posestnikov in nastopila sovražno in prezirljivo proti vsakemu delavskemu vprašanju. Samostojna stranka je s svojim razrednobojnim nastopom povzročila, da je tudi večina kmetijskega delavstva odšla med socialiste in komuniste, za kar so nam podale najeklatantnejši dokaz volitve v ustavotvorno skupščino.

Kmetisko delavstvo je del kmetijskega stanu in kdor loči kmeta od njegovega delavca ali obratno, je ločil kmetijski stan v dva tabora. Zato SLS ni nikdar izključevala niti iz svojega delovanja niti iz svojega programa kmetijskega delavstva. Dr. Krek je vodil dolgoletno agitacijo za zavarovanje ne samo industrielnega nego tudi kmetijskega delavca in slika najnovejše organizacije v SLS kaže, da je kmetisko delavstvo z drugimi stanovi povsod enakovredno. Zato je pravi zločin na kmetiskem stanu, da je samostojna stranka, v vsem verna dekla buržoaznega liberalnega kapitalizma, razdvajala kmetijski stan in nagnala kmetijske delavce v tabor socializma in komunizma. Dosedaj socialisti, tudi pri nas na Slovenskem, niso mogli priti med malega kmeta in kmetijskega delavca. V knjigi »Razvoj svetovne revolucije« se Radek bridko pritožuje, da se še siromašni sloji kmetijskega stanu niso dovoljno navzeli komunističnega duha in da se je vsled tega svetovna revolucija morala izjaloviti. Pri nas pomagajo v svoji nesposobnosti in neorientiranosti samostojneži le komunistom in revoluciji na noge.

Rešitev socialnega vprašanja ne leži v boju stana proti stanu, nego v veliki ljubavi enega stanu proti drugemu. Zato SLS združuje pod svojim okriljem vse stanoje, jih vse organizuje, jim vsem proži pomoč, držeč se strogo načela krščanskega solidarizma. Nihče več ne odreka kmetiskemu delavcu političnih pravic a na njega se pozablja, kadar gre za njegova socialna in gospodarska prava. SLS zahteva za kmetijskega delavca, da se tudi on organizira s kmetom vred, a z njim popolnoma

enakopraven, v stanovske komore, kakor jih že imajo trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji za zastopanje svojih interesov. SLS zahteva za kmetijskega delavca tudi, da se v socialno-ekonomski zbornici udeležuje vse stanovske in sploh socialno-politične zakonodaje. Delavsko pravo se mora ozirati tudi na kmetijskega delavca ter tudi njemu zasužurati človeka dostojno življenje in javna oskrba, kadar postane dela nezmožen. Pri razdelitvi velikih posestev se more v prvi vrsti ozirati na kmetijskega delavca, ne pa na politično-strankarske klativiteze. Država mora pomagati, da si lahko kmetijski delavec ustanovi svoje ognjišče in nabavi svojo gospodarsko-tehnično upravo.

To so le glavna načela delavnega programa SLS. Detajlirano delo odseva iz različnih kmetisko-delavskih organizacij, kakor jih imamo posebno na Štajerskem. Ako hočemo, da bo naše delo uspelo, potem ni le potrebna dobra volja strankinega vodstva, nego še dvojno: ljubav in skrb kmetova za interese njegovega delavca, in zaupanje kmetijskega delavca v dobrohotnega krščanskega kmeta in v naše poslane stanovske organizacije.

Upajmo, da bodo že prihodnje občinske volitve pokazale, da je kmetijski delavec zopet v taboru drugih krščanskih stanov in da je za vselej dal slovo socialistom in komunistom, kamor so ga nagnali sovražni mu samostojneži in demokraci.

Ruska revolucija.

Rusko revolucijo označuje bistveno dejstvo, da k razvoju dogodkov ogromna masa ljudstva ne doprinaša ničesar drugega nego svoje strankarsko popolnoma nediferencirano nezadovoljstvo nad obstoječim družabnim redom sploh, pa naj bo že kakršenkoli. To ljudstvo pozna samo dve skrajnosti, ali popolno brezvladje sploh, kjer samovolja enega ubija samovoljo drugega in se vse spremeni v kaos, ali pa despotizem, ki vsakega izpremeni v brezvoljno orodje enega ali par samoblastnikov. Tu je ali vsak tiran nad vsakim, kar vede nujno do splošnega razpada in je trajno nemogoče, ali pa se morajo vsi mali tirani slepo pokoriti enemu, seveda z molčečim protestom. Kjer masa živi v taki temi, kjer je svobodno politično udejstvovanje ljudstva v okviru v življenju preizkušenega programa še danes čisto neznan pojem, kjer o samodisciplini ni sledu, tam drugače ne more biti, kakor da najbolj zavedni in energični elementi vladatajo z absolutno močjo, naj bodo monarhisti ali boljševiki. Splošno nezadovoljstvo ruskega naroda nad vsem in nad vsakim bi vedlo do splošne samouničujoče anarhije, če bi to ljudstvo svojo sodbo vzelo v roke samo (ruske sekte); to pa je najboljša podlaga za vsako despotijo.

To elementarno, toda čisto nedisciplinirano nezadovoljstvo je vir, iz katerega je boljševizem dozdaj črpal svojo moč, slikajoč svoje utopije pred domišljijo ruskega človeka, ki se temrajše naslaja ob sanjah, čimbolj mu je vsaka dejavnost zoprna in vse enako slabe.

Da bi se ruski človek prezgodaj ne zbudil iz svojih sanj, je boljševizem zadovoljil vsaj najbolj elementarno potrebo mušika, dal mu je brezplačno zemljo, ki jo ta kljub komunističnim teorijam dejansko smatra za svojo. Kruti režim boljševizma pa se zadostno opravičuje vsled nevarnosti kontrarevolucije, intrig zapadne evropske buržoazije, ki žali tudi nacionalna čustva ruskega človeka, naj bo še tako internacionalen, in močno ukoreninjeno čustvo širokih slojev, da sam iz sebe, brez brezobzirnega in smotrenega vodstva, sploh k ničemer niso sposobni.

Taka revolucija, ki se da popolnoma primerjati z ono, ki jo je izvršil svoj čas veliki Peter, krije seveda velike nevarnosti v sebi, njen izid pa je čisto nepredvidljiv. Masa je njeno čisto pasivno orodje, jo niti samo vsled svoje prirojenosti, toda čisto neuravnane, brezsmernosti, ki se lahko vsak hip izprevrže iz enega ekstrema v drugi; smer, vsebino, razvoj ji določajo samo stranke, ki jih v Rusiji tvori peščica inteligentov, ki so v dvojnem oziru tuji mušiku: 1. ker so miselnost zelo napredovali in se v tem oziru od mušika ločijo kakor noč pa dan; 2. imajo pa tudi vse njegove slabe lastnosti, zato pa tudi nobenega ugleda in moralne moči nad masami. Ruski inteligent, ki je sicer tudi izšel iz naroda, se je vzgajal v državnem zavodu, ki je poltlačil vse njegove najboljše sile in napravil iz njega fanatika prepričanja, zarotnika in enostranskega zanikovalca vsega obstoječega, ne pa seveda političnega organizatorja s praktičnim smislom za potrebe dejanskega življenja. Ti ljudje so bili aktivni element ruske revolucije, to so bili oni »socialrevolucionari«, ki so v prvem hipu vzeli v roke krmilo ogromne države, dokler jih ni strmoglavil boljševizem, ki je imel pred njimi to ogromno prednost, da je pogodil narodovo psiho, si prisvojil metode političnega izobraževanja na najširši podlagi in imel pogum izvajati iz programa tudi fiktivne najširše posledice, česar so se socialrevolucionarni elementi vedno izogibali. Saj je že Turgenjev ta tip tako sijajno pogodil v svojem »Hamletu ščigrovskega ujezda«.

Seveda nosi tudi boljševizem kal razpada v sebi. Ruska masa se da politično izso-

lati šele tekoma par generacij; do tedaj pa nepredvidljivi karakter ruskega človeka lahko stokrat razbije samovoljo ljudi, ki niso izpolnili več kakor da so utešili njegovo lakoto po zemlji, zato mu pa naložili ogromne žrtve, ki daleč prekašajo one, katere je mušik nosil pod carjem batjuško. Nasanjal se je pa tudi Rus že zadosti in zdi se, da je že nastopilo ono stanje, ko se začneja sam vpraševati: je li vse to vredno tistih muk, grozot in zločinov, s katerimi se je kupilo? In to je jako nevaren trenutek, kajti od ene skrajnosti je pri tem ljudstvu zopet samo mogoč skok v drugo.

Prorokovati pa se ne da tu nič, čisto nič. Rusija bi ne bila Rusija, če bi bila preračunljiva.

Občinski volilni red.

(Konec.)

Naslednji paragrafi določujejo kraj, čas in način volitve. Ker je vse to povzeto iz volivnega reda za zadnje državnozbornske volitve, bomo k tem paragrafom dodali le par pripomb.

Dan volitve določi politično oblastvo. Volitve se vrše od 8. do 17. ure. Če se prekinje za dalj kot eno uro, se mora glasovanje za toliko časa po 17. uri podaljšati.

Volitve vodijo volivni odbori, ki sestojijo iz župana ali občinskega svetovatelca, ki je predsednik, in predstavnikov kandidatnih list.

Kjer občinskih odborov ni, predseduje volivni komisiji volivec, ki ga za to določi politično oblastvo.

Politično oblastvo sme odposlati k volitvam svojega zastopnika, ki pazi, da se vrše volitve po zakonu.

Določila glede skrinjic in kroglic, kakor tudi glede revizije in kontrole, se ista kot pri zdnjih državnozbornskih volitvah.

Oddajanje glasov se zaključuje ob 17. uri. Tedaj se zapre volivno poslopje, ozir. dvorišče. Vendar se od glasovanja ne smejo izključiti volivci, ki so prišli že pred zaključno uro k volitvi v volivno poslopje, oziroma na dvorišče.

Takoj po volitvi mora volivni odbor izvršiti skrutinij in razdeliti mandate po proporcionalnem sistemu med posamezne kandidatne liste.

Seja ustavnega odbora.

Ukinjenje državljskih pravic. — Proti izrednim sodiščem. — Vprašanje pokrajinskih avtonomij. — Spor radi korit.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Današnja seja ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčić ob 9. uri 30 min. dopoldne ter obenem sporočil, da je dosežen sporazum glede členov VII. oddelka ustavnega načrta. Nato je odbor prešel na razpravo čl. 86, ki govori o ukinjenju posameznih določb ustave. Po govoru posl. dr. Markovića je bil člen 86 sprejet v nastopni obliki: »V slučaju vojne, v slučaju mobilizacije za vso državo in za slučaj oborožene vstaje samo v mejah pobunjenih krajev se morejo ukiniti nastopne državljske pravice: Pravo zborovanja in razgovora, svoboda gibanja in nedotakljivost stanovanja, pisemski in brzojavni promet, svoboda tiska pa samo za slučaj oborožene pobune v dotičnih delih države.« Nato se je pričela razprava o čl. 87, ki govori o neodvisnosti sodnikov. Ta člen je bil sprejet z večino glasov in se glasi: »Razsodba se izreka po zakonu. Sodišča in pristojnost sodišča se morejo določiti samo z zakonom, a v nobenem slučaju se ne morejo osnovati izredna sodišča in komisije za razsojanje.« Ta člen je bil sprejet soglasno. Nato se je pričela razprava o onih členih VII. oddelka, ki govore o upravnih oblasteh in o katerih se je večeraj razpravljalo v ožjem odboru. To so členi 57 do 61, ki govore o osrednji upravi in osrednjih oblasteh. Govorili so posl. Jovan Radonić, Vujičić in dr. Dulibić. Pri odstavku o ustavi, po katerem morejo ministri imenovati in predlagati nižje uradništvo, je vstal posl. dr. Dulibić (Jugoslov. klub) ter zahteval, da se odgodi rešitev tega odstavka, dokler se ne reši vprašanje pokrajinskih avtonomij. Poučarjal je, da si vlada veže s to odločbo sama sebi roke, ker odvzema krajevnim oblastem one pravice, ki so jih dosedaj vedno imele. Odbor je nato odgovoril rešitev tega vprašanja. — Pri vprašanju o ustanovitvi posebnih mest za državne tajnike v ministrstvih, ki bi se izbirali iz parlamenta, je došlo do ostrega sponada med

O vseh podrobnejših določilih o volitvah in postopanju volivnega odbora bomo govorili pozneje.

§ 45.

Po končanih volitvah občinskega odbora je voliti župana in, ako to predpisuje občinski red, podžupana in občinske svetovalce.

K tej volitvi, katero je izvršiti pod predsedstvom po letih najstarejšega občinskega odbornika, je proti dostavnici povabiti vse člane občinskega odbora z dodatkom, da tisti, ki brez veljavnega izgovora ali ne pridejo, ali pred končno volitvijo odidejo, izgube svoj odborniški mandat in tri leta ne smejo biti izvoljeni ter da vrhu tega na občinsko korist plačajo globo, katero sme občinski odbor naložiti do 500 K.

Paragrafi do § 64 določajo natančneje o volitvi župana, podžupana, občinskih svetovalcev in odbornikov. Tudi o tem bomo govorili pozneje, ko bodo volitve že razpisane. Važen pa je

§ 64 a.

Prve občinske volitve, ki se razpišejo po tej uredbi, se morajo izvršiti na podlagi pravomočnih volivnih imenikov za volitve v ustavotvorno skupščino, izvršene dne 28. novembra 1920, brez novega reklamacijskega postopanja.

Deželna vlada pa sme v občinah, kjer je vsled določbe člena 9., odstavka 2., zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevstva SHS z dne 3. sept. 1920 v volivnih imenikih vpisanih razmeroma malo volivnih upravičencev, po svojem lastnem predudarku odrediti, da se občinske volitve izvedejo na podlagi novih volivnih imenikov, ki se morajo sestaviti in razpoložiti po razpisih §§ 8 do 10.

Tako smo podali glavne in najvažnejše določbe novega občinskega reda. Kolikor se da sklepati, se bodo vršile občinske volitve sredi aprila.

Somišljeniki! Na delo! Povsod skličite sejo krajevnega odbora in odredite vse predpriprave.

Vse podrobnejše informacije daje tajništvo SLS in Kmetске zveze. Kulturni boj napovedujejo 'in izzivajo »državotvorne« stranke — toliko bolj potrebno je, da ostanejo občine v rokah vernih mož.

Politične novice.

— Najnovejši ferman dr. Baltića. V zadevi kmetijske družbe je izdal g. deželni predsednik na željo svojih političnih prijateljev iz vrst samostojnežev in liberalcev ferman, v katerem blagohotno odloča, da se mora občni zbor vršiti s starimi delegati. Preden je dopis prispel na kmetijsko družbo, ga je že prineslo njegovo politično glasilo »Jutro«. To je pravilno. Kjer ima ukaz svoj čem je sedel na stolu deželne predsednika pro-

fesor juridične fakultete, ki je moral tudi o tej zadevi odločati. Kot jurist je vedel, da je zanj merodajen edino le zakon in je odločil, da ga stvar avtonomnega društva ne more brigati. Društvo ima samo po svojih pravilih že predvideno razsodišče, ki razsoja o sporih izvirajočih iz društvenega razmerja. Dr. Pitamic je bil pač mož, ki se ni dal izbrabljati v strankarske namene. Druge vrste mož je dr. Baltić. Čemu bi sicer sedel na deželni vlad, če ne bi bil uslužbeno orodje klike, ki ga je poslala kot svoj izvrševalni organ na to mesto. Če ne bi izbrabljala državne avtoritete v

svoje strankarske namene, ne bi bilo več ne duha ne sluha o tej klički, ki se drži še na površju po milosti ostankov. Kot orodje te klike je dr. Baltić v Belgradu dobil od ministra Draškovića na prevaren način ukaz, da se vlada vlika v delovanje avtonomnega društva, v katero bi se vlada ne smela vtičati v nobeni urejeni državi, dokler se društvo drži svojih pravil. Ko so naši poslanci Draškovića interpellirali, kakor more podpirati očito nasilstvo proti kmetijski družbi, je kratkoma odgovoril da o vsem tem ničesar ne ve. Spominjal se je, da je podpisal vlogo glede nekega ekonomskega kmetijskega društva, ki mu jo je predložil dr. Baltić. Dr. Baltić naj ne postaja prehitro prevzet. Naj se malo spomni na svojega prednika Heina. Toliko moči imamo v sebi, da bomo tudi g. Baltića prenesli. Mi bi g. deželnemu predsedniku le svetovali, naj se ne briga toliko za pravne spore drugih, ampak naj bolj pazi na svoje.

+ Dokument strankarske politike demokratov. Kako izrabljajo demokrati uzurpirano moč v strankarske svrhe, nam kaže nov občinski volilni red. Pa zadovoljni moramo biti, da so nam vsaj takega dali. Vse drugače so ja zagodli Srbom in Hrvatom v Vojvodini. Tam so razpustili vse občinske odbore in ministri policije Draškovići so imenovali nove župane in odbornike. Koliko se bo pri tem gledalo na ljudsko voljo, nam pokazuje dokument, ki ga objavlja radikalna »Zastava«: »Kakor nam javljajo iz merodajnega mesta, bode te dni ministristvo imenovalo nove občinske uprave. Da naša stranka (demokratska) ne bode prikrajšana, vas prosimo, da se dogovorite z uglednejšimi člani naše stranke in nam javite imena ljudi, ki bi želeli priti v občinske odbore in uprave. Najodličnejše postavite na čelo in listo takoj pošljite nam, da jo izročimo ministru notranjih del. Za vsak slučaj napišite veliko ljudi na listo; naša skrb pa bo, da jih bo čim več imenovanih. Opozorjamo, da nam takoj pošljete predloge ker jih ministru nujno zahteva in pa da o tem ne govorite v javnosti. Stvar je zelo zaupna. — Novi Sad, 2. februarja 1921. — Dr. M. Bokšan, predsednik; Marun Glavina, sekretar.«

+ Kaj pa poreče »minister Pucelj«? »Obzor« poroča iz Beograda, da se vlada ne pogaja samo z muslimani, ampak tudi z dr. Vošnjakom. Čuje se, da so ta pogajanja uspešna in bo postal dr. Vošnjak poldelski minister. Za Vošnjakom stoji deseterica iz zemljoradniškega kluba. — Nam se pa zdi, da za vstop samostojnežev v vlado sploh ni treba nobenih pogajanj, ker so itak bolj vladni kakor vlada sama, k večjemu ako se pogajanja vrtijo okoli vprašanja, kdo od samostojnih da naj postane minister. Vsekako bi se lepše glasilo »minister Pucelj« kakor pa »minister dr. Vošnjak«. Pozdravljen, g. minister Pucelj!

+ Čudne pravne pojme ima tudi »Jutro«, ki soglašja z grajo belgrajske »Politike«, da je bil obsojen dobrovoljec Vukasović, ker je v prepiru ustrelil nekega zagrebškega peka. »Politiki« smo se čudili, »Jutro« stališče nas pa prav nič ni iznenadilo. Če kak belgrajski demokrat kihne, začnejo kihati kajpada tudi slovenski demokratje. Pravijo, da je kihanje pri demokratih nalezljiva bolezen.

+ Za upoštevanje tradicije. Bivši minister prosvete posl. Miša Trifunović razpravlja v radikalnem glasilu »Samoupravit« o problemu psihologije ustavnega odbora. Razlaga iz državne prošlosti, zakaj da je večina srbskih poslancev za centralistično urejeno državo, večina Slovencev in Hrvatov pa za decentralizacijo. Pri tem opozarja, da ni dobro, prenehati se z uničenjem tradicionalizma, in je naivno misliti, da se morejo dejstva, stvarnosti z ustavo takoj uničiti. Zaman je poskušati življenje in mišljenje pretvarjati naglo na zakon, čisto je uspeh ravno nasproten temu, kar se želi. V zgodovini je bilo mnogo prijateljev svobode, ki so v svojem nepoznanju socioloških zakonov okrepili samo tiranstvo in reakcijo. — Kar smo mi vedno trdili.

+ Kompromis. V Mariboru sta sklenili JDS in NSS kompromis. Nastopili bosta odslej pod skupnim imenom JDSNSS. Za predsednika izvolijo znanega Džamonjo in Vahtarja.

+ Afera Džamonja. Bivši poslanec Gjuro Džamonja je na mariborskem demokratskem shodu ostudno in nizkotno napadel dr. Korošca in celo SLS osumil protidržavne gonje. »Straža« je na ta nizkotni napad odgovorila s serijo razkritij o delovanju Džamonje za ubogo hercevaško ljudstvo za časa svetovne vojske. Razkritja o Džamonji vzbujajo v Mariboru splošno zanimanje.

+ Vse službe zasledene. Iz ministrstva za javna dela se sporoča, da so vse službe definitivnih uradnikov, kakor tudi pomožnega osebja, zasledene. Ministrstvo v bodoče ne bo več reševalo tozadevnih prošenj. Enak komunike je pred kratkim izdalo tudi ministrstvo pravde. — Iz tega se jasno vidi, da je bil demokratskim ministrom prva skrb spraviti vse svoje »somišljenike« pod streho.

Iz Rusije.

LDU London, 10. marca. (Brezlično.) Iz Revala se javlja, da so tri četrtine Petrograda v rokah revolucionarcev. Kakor poročajo iz Helsingfors, ima Trockij svoj glavni stan v petropavlovski trdnjavi. Na-

pad na to trdnjavo po upornikih je Lil odbit.

LDU Moskva, 10. marca. (Brezlično.) Ljening je imel 8. marca govor o notranjem položaju Rusije in je dejal med drugim glede revolucije v Kronstadtu, da bo od Francije s pomočjo socialnih revolucionarcev povzročena revolucija zatrti prihodnje dni.

LDU Stockholm, 9. marca. (Havas.) Po poslednjih poročilih o položaju na Ruskem so bili upori v Moskvi zatrti po izredno strogih odredbah rdečih. Vlada v Moskvi se smatra za dovolj močno, da odpošlje del svojih čet v Petrograd. V Petrogradu se baje širijo stavke. Zoper povelje sovjetov koraka množica po ulicah in zahteva, naj se izpuste aretirani uporniki. Kronstadt je odbil napad bolševiških čet.

LDU Berlin, 10. marca. (DKU) »Acht-uh-Abendblatt« javlja iz Bazla: »Times« prinašajo brezlično brzojavko iz Kronstadta, po kateri se je baje ruska mornarica v Vzhodnem morju stavila na razpolago novosestavljeni socialistični vladi.

Proti Nemčiji.

LDU London, 9. marca. (DunkU) Voditelji zavezniških delegacij so se danes popoldne sestali in so uredili različne posameznosti uporabe sankcij za Nemčijo po nasvetu večšakov. Sklenili so, da bodo sankcije veljavne do tedaj, ko bo po zavezniških dovoljenih rešeno vprašanje reparacij, razorožitve in vojnih zločinov. Konferenca je naročila višjemu komisariju zavezniškov v Porenju, naj povabi zastopnika Italije, da se udeležijo razprav glede gospodarskih vprašanj, ki izvirajo iz sankcij.

LDU London, 9. marca. (Reuter.) Grof Sforza je svojo vlado brzojavno naprosil, da se poreski komisiji prideli tudi italijanski zastopnik.

LDU Berlin, 10. marca. (DunkU) Prusko državno ministrstvo je podalo demisijsko. Obenem se je kabinet izrazil, da bo tekoče posle in statu demissionis vodil toliko časa, dokler se ne sestavi novo ministrstvo.

LDU Berlin, 10. marca. (DKU) »Acht-uh-Abendblatt« poroča iz Bazla: Vodilni trgovinski krogi v Švici, Holandiji, Švedski in Norveški nameravajo prositi svoje vlade, da bi pri zvezi narodov posredovale, da bi zavezniški omilili gospodarske represalije za Nemčijo.

Dnevne novice.

— Protestni shodi na Slov. Stajerskem. Dne 18., 19. in 20. marca se vrši v področju celjskega in mariborskega tajništva S. L. S. okoli 40 protestnih shodov proti kulturnim nakanam strank, ki sestavljajo sedanjo vlado. Za shode vlada veliko zanimanje.

— Iz Gorice. Kanonik J. Kolarič se je vrnil v Gorico. — V višji šolski svet za gorško okolico je imenovan dr. Ign. Kobal, za Tolmin msgr. J. Rojic. — Dr. Al. Fogar je imenovan profesorjem cerkvene zgodovine in spiritualom v bogoslovnem semenišču. — Vikarijat Gabrovico oskrbuje Ant. Nedved. — Leop. Arko gre kot kaplan iz Cerkna v Rifenberk.

— Jezica. »Orel« priredi igro 13. t. m. in ne 31., kot je bilo to pomotoma javljeno.

— Prepovedan semenj v Kamniku. Zivinski in kramarski semenj, ki bi se imel vršiti v Kamniku dne 12. marca je vsled kužnih bolezni prepovedan.

— Podružnica Slomskove zveze za ljubljansko okolico priredi v četrtek, dne 17. t. m., ob 10. uri dopoldne v poslopiju ljudske šole v Mostah zborovanje s predavanjem. Udeležniki naj pravočasno naznajo okrajnemu šolskemu svetu svojo udeležbo potom šolskega vodstva.

— Društvo jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani opozarja vse svoje člane ponovno na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 13. t. m. ob desetih dopoldne v vrtni verandi gostilne »Košak« v Kopitarjevi ulici.

— Slomskova podružnica za kranjski in radovljski okraj zboruje v četrtek, dne 17. marca, ob pol 10. uri v Trziču. Predavalo se bo o slovenskem pravopisu. Ker je več važnih zadev, se pričakujejo vsi člani. — Odbor. (K)

— Podružnica »Slov. plan. društva« v Kranjski gorici ima svoj občni zbor, dne 20. t. m. ob 10. uri jutraj v Mojstrani v gostilni »Smerec«. — Dnevni red: Poročilo odbora, volitev načelnika in slučajnosti. — Odbor.

— Usposobljenostne preizkušnje za ljudske in meščanske šole v pomladanskem roku 1921 se prične na drž. učiteljsku v Ljubljani v petek, dne 22. aprila ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pristup k usposobljenosti preizkušnji se naj predlože po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpoznejše do 15. aprila v rokah izpraševalne komisije.

— Od društva vpokojencev južne železnice smo prejeli: G. ravnatelju južne železnice v Ljubljani Koliko časa mislite, g. ravnatelj, še zadržati draginske doklade vpokojencem? Koliko časa hočete še trpinčiti do smrti sestrane uboge vpokojence, vdove in njih otroke? G. ravnatelj! Zavedajte se, da to Vaše zadrževanje kliče do neba po maščevanju. Veliko nas

je tukaj in mi ubogi reveži naj ostanemo še sedmo Veliko noč brez kruha! Vprašamo Vas, kaj naj to Vaše početje pomeni, ali čakate, da nas polovica umre? G. ravnatelj! Zdržite se! Izplačajte nam in nam privoščite, da si kupimo kosček kruha. Upamo, da boste pokazali svoje dobro srce napram nam, ki smo služili ravno pri isti železnici, kakor Vi, sedaj pa stradamo že toliko časa! Pričakujemo takojšnjega izplačila. — Vpokojeenci južne železnice. — Objavljamo ta klic po pravici, ki je značilen za pojmovanje socialne dolžnosti današnje kapitalistične družbe do službenec. Eno leto bo že poteklo, odkar je ravnateljstvo južne železnice obljubilo ministru dr. Korošču, da bo ugodilo prošnji njenih vpokojencev. Prepričani pa smo, da krivda ne leži pri tukajšnjem ravnatelju južne železnice, marveč na Dunaju.

— Čudna odredba direktorije državnih železnic. Pretekli teden je poslala direktorija drž. železnice vsem postajam (ali samo Slovenije?) nekako okrožnico, kjer prepoveduje, da se na postajnih klančinah »rampah« ne sme več nalagati hlodov ter tesanega lesa, ravno tako prepoveduje tudi razkladanje. Zadnje ni sicer prenupestno, ker se res pripeti morda, da se radi padca težkega hloda ali trama zid kaj poruši, da bi se pa pri nakladanju, to pa še govora ni. Čemu pa neki plačujemo lesni trgovci tolike davke? Čemu tako visoko železniški tarife? itd. Naj sedaj morda bodo klančine za luksuzne predmete ali lahke stvari? Hlode do 2000 kg težke naj od sedaj nalagamo od tal 4 m visoko? Mi, lesni trgovci, ki skoraj največ damo državi ozir. železnici zaslužka, naj si nabavimo sedaj še na svoje stroške lokomotive ter povrh še vagoni? Ali si naj zgradimo vsak zase novo klančino? Zahtevamo resno od deželne vlade za Slovenijo, odd. za trgovino, da ne mudi doma na pristojnem mestu izposluje, da se ta neumestna odredba kar najhitreje odpravi. — Več lesnih trgovcev.

— Skrivnostni napad v Škofji Loki. Dne 5. t. m. ob pol 10. uri zvečer je prišel nek neznani dobro oblečen mož pisarju trgovcu Antonu Šavniku, katerega je prevzela služkinja Lenčka Kern. Pismo je slovelo: »Če hočete Vi in Vaša žena učkati dne, pošljite po tej osebi 2000 dinarjev. Prinese naj do 10. ure in pred gostilno »Plešno«. Prinesti pa mora ta oseba in sama priti.« Lenčka je pismo precej nesla g. Šavniku, ki je bil v gostilni gospe Ane Šmid. G. Šavnik je precej o pismu obvestil orožnike, sam je pa ostal v gostilni in naročil Lenčki, naj nečloveški gospe, ki je že spala, o dogodku ničesar ne pove. Lenčka je šla v kuhinjo in je delala naprej, čez četrte ure je pa slišala, da nekdo odpira v prvem nadstropju vrata. Šla je pogledat, kdo je prišel, kar je skočil proti njej neki človek z nožem v roki. Lenčka je zakričala in zbežala po gospodarija v gostilno. Neznane napadalec je nato vzela noč. Odnesti ni mogel ničesar. Kdo sta zločinca, se ni moglo ugotoviti.

— Ker je prepeval nemške pesmi. K tej notici, ki je izšla v večeršnjem številku našega lista, smo prejeli sledeče: g. Blaž Stimec, kakor tudi njegova rodbina, je zaveden Slovence. Trgovca Kramar in Sirec pa sta prava Sokola, kajti ko je g. Stimec zapel prav nedolžno jodlarsko pesmico, je brat Sirec rekoč: Čakaj, ti bom pokazal sokolsko moč, skočil nad 60 letnega starčka in ga tako vrge, da mu je zlomil na dveh krajih nogo. G. Stimec se nahaja v bolnici in mu bodo najbrže morali nogo amputirati. Brat Sirec pa bo imel priliko izkazati svojo sokolsko moč pri sodišču.

— Radi krive prispege je bil pred mariborsko poroto dne 8. marca Viljem Dengg, stavbenik iz Ptuj, obsojen na dve leti težko ječe. Dengg je dne 17. marca 1919 prisegel, da je kmetu Simoniču izplačal 10.000 K. Simonič je to zanikal in pozneje se je res dokazalo na podlagi izpovedb, da je Dengg Simoničev podpis na potrdilu ponaredil, ker Simonič usodepolnega dne sploh ni bil v Ptuj. Dengg je že bil pri prejšnjem porotnem zasledanju radi krive prispege obsojen na 5 let težko ječe. Ker je pa tedaj med porotniki sedel namesto sina porotnika njegov oče, je zagovornik dosegel, da so je obsodba razveljavila. Značilno je, da je veliki demokrat in »narodnjak« ter obenem vlad. komisar mesta Ptuj, advokat dr. Senčar hotel na vsak način z oprostitvijo zagrizenega Nemca Dengga uničiti slovenskega kmeta Simoniča. Dr. Senčarju niso bili dovolj ne slovenski izvedenci, ne slovenski sodniki, ne slovenski porotniki. Sklepeval se je na mnenje neklih nemških izvedencev v Gradcu in na Dunaju. Slovenski izvedenci: prof. Cotič, Robida in dr. so v obeh dr. Senčarja velike ničle. Čudimo se, da g. dr. Senčar ni predlagal še nemško poroto iz Gradca ali Dunaja. Da se danes »zagrizec« slovenski odvetnik s tako silo in vehemenco za zagrizenega Ornigovega vsemuškega pionirja, kakor je to storil ptujski dr. Senčar, je res značilno za dejstvo, kakošna narodna zavednost da preveča danes kroge demokratskih advokatov.

— Konjeniška podoficirska šola v Subotici. V konjeniško podoficirsko šolo v Subotici se sprejme letos 140 mladeničev. Tozadevni razpis je nabit na mestni deski.

— Ker je krivo pričala pri okrajnem sodišču v Ložu in ker je 120 K poneverila svoji gospodinjji, je prisodilo deželno sodišče v Ljubljani Amaliji Komidarjevi iz Loža 6 tednov ječe.

Ljubljanske novice.

Ij Starešinski sestanek se vrši v petek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Akad. doma. O važni zadevi poroča dr. Kulovec. — Predsednik.

Ij Za izletnike na šmarno goro. Prevozno podjetje med št. Vidom in Ljubljano nam naznanja, da bo odslej tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne ob 9. uri, ob lepem vremenu, vozil voz do št. Vida.

Ij Kako se zida v Ljubljani. K naši večeršnji notici pod tem naslovom nam je poslal g. Andrej Černe, zidarski mojster v Ljubljani, sledeče pojasnilo: Jaz sem sezidal g. Zorčiča gospodarsko poslopje ter sem mu računil za vse delo 388.280-17 K, ne pa 1.400.000 K, kakor je napačno razumel vaš poročevalec. Mogoče je, da stane g. Zorčiča celo poslopje s pohištvo in vso opremo 1.400.000 K, toda to ni moja stvar. Konstatiram le, da sem zahteval za svoje delo samo 388.280-17 K.

Ij Vprašanje in nasvet poverjeništvu za socialno skrb. Državni stanovjski urad je s sklepom stanovjskega sosveta odpovedal stanovanje, obstoječe iz sobe, kuhinje in priključni neki mladi samici brez lastnega gospodinjstva, ki se menda le za kratek čas bavi s šivanjem po hišah in je brez obrtnega dovoljenja, ni v Ljubljano pristojna in je čez dan sploh ni nikdar doma, večkrat tudi ne ponoči. V svoji odgovori ji žuga, da ji bo stanovanje eksekutivnim potom na njene stroške izpraznil, ako ga sama do 5. marca ne izprazni. K sklepu se glasi odgovor: »Proti temu ukrepu pritožba ni dopustna. Tudi sodni ugovori proti tej odgovori niso dopustni. Enako ne veljajo za nje določbe zakona o varstvu najemnikov.« — To je menda dovolj jasna in odločna beseda in vendar omenjena ženska še danes stanuje v dotičnem stanovanju in brije norce iz stanovjskega urada in vseh onih, ki čakamo na stanovanje. — Kot oženjeni državni uradnik, ki se že mesece potikam z družino vred po človeka nedostojnih luknjah in se moramo hraniti po gostilnah, prilščamo si pravico vprašati poverjeništvu za socialno skrb, je li stanovjski urad resna državna institucija, ali je ustanovljen samo zaradi — korit. Ako je slednje slučaj, priporočal bi poverjeništvu za socialno skrb, da stanovjski urad nemudoma razpusti, uslužbenecem prizna pokojnino četrtega razreda, uradne prostore pa prepusti strehu resnično potrebnim in na Ljubljano navezanim ljudem, od kojih ima država in tudi občina korist.

Ij Varnost v Ljubljani. V še ne dozdano poslopje južne železnice ob Dovozni cesti je bilo v kratkem času kar dvakrat vlomljeno in je bilo pokradenih veliko šip.

Orlovski vestnik.

Šeststotno orlovsko okrožje priredi v nedeljo, dne 13. t. m., v telovadnici v št. Vidu organizatorični tečaj za predsednike in tajnike okrajnih odskov. Začetek ob 1. uri popoldne. Opozorjamo odseke, da so v smislu sklepa zadnje okrožne seje dolžni poslati vsaj tri zastopnike, sicer zapadejo kazni 100 K v korist okrožne blaginje. Ob 4. uri se vrši istotam okrožna odborova seja z zelo važnim dnevnim redom. — Predsednik.

Turistika in sport.

Turistovski odsek Družabnega kluba vabi na izlet v Valvazorjevo kočo pod Stolom. Odhod v nedeljo, dne 13. marca, ob 6. uri 38 minut dopoldne.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija. Dirkeci imajo svoj prvi redni sestanek v petek, 11. t. m. v Prefernovi sobi restavracije »Novi svet«. Sestanek je za vse dirkače in za vse one člane, ki nameravajo letos dirkati, obvezen. (k)

Gospodarstvo.

Tržne cene živine na sejmiš v Hrvatski in Slavoniji od 22. februarja do 1. marca 1921. (Cene v kronah za kilogram žive vage.) Lika-Krbava: volji 14—18, bikji 9—10, krave 9—16, junice 14—17, teleta 18—22, ovce 16—18, koze 15—17; Modruška: volji 14—17, bikji 10—15, krave 11—16, junice 12—16, teleta 18—24, ovce 16—20, koze 15—18; Zagreb: volji 15—21, bikji 13—17, krave 11—16, junice 12—16, teleta 17—20, svinje deb. 29—34, svinje mršave 23—35; Varaždin: volji 14—18, bikji 9—15, krave 9—15, junice 12—16, teleta 15—18, svinje deb. 28—32, svinje mrš. 28—35; Bjelovar-Križevci: volji 14—22, bikji 12—16, krave 10—17, junice 11—17, teleta 16—19, svinje deb. 23—31, svinje mrš. 28—35; Pože: volji 14—18, bikji 13—16, krave 11—15, junice 12—16, teleta 16—22, svinje deb. 28—31, svinje mrš. 24—30; Virovitica: volji 14—18, bikji 13—16, krave 11—15, junice 12—16, teleta 16—22, svinje deb. 27—30, svinje mršave 24—28; Srem: volji 14—17, bikji 12—15, krave 12—16, junice 13—16, teleta 18—22, svinje deb. 25—30, svinje mrš. 30—35.

II. Obirna banka v Ljubljani. Subskripcija delnic II. emisije. Upravni svet Obirne banke je sklenil, upoštevaje ugoden razvoj zavoda, naraščajoče povpraševanje po kreditu in potrebe po lastnih sredstvih, izvesti zvišanje delniške glavnice od 2 na 5 milijonov kron z izdajo 15.000 novih delnic po nominalu 200 K s pravico do čistega dobička v l. 1921. pod sledečimi pogoji: Starim delničarjem pripada opcijska pravica, in sicer na vsako staro delnico ena nova delnica po kurzu 200 K, prštešvi za stroške in obresti 40 K za komad. Začasno potrdilo delnic I. emisije se ima pri podpisovanju predložiti. Ostalih 5000 delnic je na razpolago delničarjem oziroma novim subskribentom po tečaju 220 K, prštešvi 40 K za obresti in stro-

ške za vsako delnico. Podpisovanje delnic traja od 1. do 31. marca 1921. Delničarji, ki v tem roku ne izvrše opcije, izgube to pravico. Istočasno s podpisovanjem delnic je treba tudi polno vplačati odpadajoči znesek. Pravico do repartitije si pridržuje upravni svet in se za nedodeljene delnice vplačani zneski vrnejo s 40 odstotnimi obrestmi. Za uspeh te emisije jamči posebni sindikat.

Subskripcijske prijave sprejemajo: Obrtna banka v Ljubljani, dalje Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah, ter Prva hrvaška obrtna banka v Zagrebu.

Ker je povpraševanje po novih delnicah zelo veliko, opozarjamo interese, da v najkrajšem času prijavi podpis delnic pri imenovanih zavodih, ker se na nadstevilne in prepozno došle prijave ne bodo ozirale.

900 g Transport konj iz Nemčije. Nemška vlada je izjavila, da bo dala za prevoz konj, ki jih mora odstopiti Jugoslaviji, tudi vagona na razpolago.

g Naš izvoz v preteklem letu. Generalna carinska direkcija je dovršila svoje delo za zbiranje podatkov o našem izvozu v preteklem letu. Vrednost celokupnega našega izvoza znaša 1300 milijonov dinarjev. V najkrajšem času bo direkcija izdala tudi točne podatke o uvozu v našo državo.

g Dovoljen izvoz iz Švedske in Norveške. Švedska vlada je dovolila izvoz živine in kondenziranega mleka. — Norveška pa je dovolila izvoz vseh vrst blaga in potrebščin, ali v poštnih paketih, katerih teža ni večja od 5 kg.

g Potrdilo za izvoz živil v poštnih paketih. Uradno: Generalni inspektorat ministrstva financ je s. odlokom I. Br. 25.355 odredil, da je treba za poštno pakete, v katerih se pošiljajo manjše količine živil brez osiguranja valute, pristojni carinarniki, kjer se vrši izvozna ekspedicija, predložiti posebno potrdilo generalnega inspektorata.

POLOŽAJ LJUBLJANSKIH AKADEMIKOV.

Veliko se nas je vrnilo po dolgih letih trpljenja na najrazličnejših bojiščih, ne neizmernih ruskih stegah in v tesnih barakah in Italiji h knjigam. Hoteli smo si priboriti potrebno znanje, da bi lahko kdaj koristili našemu narodu, človeštvu. Polni idealizma smo hoteli študirati — a danes nam je to nemogoče. Naš položaj, naše življenje nam sistematično ubija. Velik del revnih dijakov stane v ledenih kletah ali pa visoko v podstrešjih. Na Gradu se natlačeni v 3 sobah 60 akademikov. Prostor, ki niso bili dovolj dobri za vojne internirance in za italijanske ujetnike, ki so se vedno pritoževali, morajo biti dobri za nas akademike! Naši dobri mestni očeti so nas vrgli iz Tivolija ter nas naselili v prejšnjih ječah, iz same ljubezni najbrž do akademske mladine, do bodočih voditeljev. V eni sobi je nastanjenih 26 dijakov — postelja se tiči postelje, v drugi 22, v tretji 12. Od začetka pa so nam namenili Viteško dvorano, ki je neposredno zvezana s straniščem. Iz tega stranišča so prihajale v dvorano velikanske podgane, tako, da po par dnevih ni mogel nikdo več tam vzdržati. Do zamreženih oken se je prišlo lahko samo po lestvicah, če so hoteli sobo prezračiti. Tudi v drugih sobah so okna zamrežena. Velik del revnih akademikov hodi okrog razcapan in raztrgan, z razbiti čevlji in brez podplatov ter trga še zadnje ostanke vojaške obleke. Večina nas je na dan dvakrat in še takrat je hrana nezadostna. Sedaj v mladostni dobi prezebamo, stradamo, trpimo! Ali bo to zdrav naraščajoča inteligencija, ali bodo to krepki in močni voditelji, ki bi naj vodili kdaj naš narod s smelo roko!

Kdor le more, se peča v prostem času z inštrukcijami ter zanemarja študij, seveda če ima protekcijo, da inštrukcije sploh dobi. Koliko jih opravlja razen študija še kakršnokoli službo, samo da lahko izhaja! Da študij radi tega trpi, ni treba še posebej omenjati!

In če bi hoteli kdo študirati, ne more, ker nima najpotrebnejših knjig! Koliko jih dela dolgo in na račun bodočega zaslužka. Od zaslužka, ki je premajhen danes za uradnika, da bi si kupil obleko, da bi imel zadostno hrano in primerno stanovanje, od te plače naj plačujemo pozneje dolgeve!

Obupno je naše stanje, pomoči ni od nikoder! Vendar pa smo prepričani, da ni tako kratko-

vidnega državnika, ki ne bi hotel pomagati akademski mladini, če bi le poznal njen položaj!

Zato se je sestavila statistika 204 revnih dijakov, da vidi uveljaviti, da vidi vsa javnost in da vidi državniki, kako trpimo in da pomislijo, kam to vede.

Od 204 dijakov je brez vsakih sredstev 101, brez zajutka 128, brez najpotrebnejše obleke 145, brez perila 149, brez obuvila 139. Instrukcije jih mora imeti 53, ker nimajo protekcije, jih ne dobi inštrukcij 30, ostali nimajo časa. Službo jih ima 22, brez knjig je 159, zadolženih 77. To so grozne številke in vsak, ki ima možnost za to, da misli in ne samo za to, da mu polnijo lobanjo, se bo ustavljal ob teh številkah in začel premišljevati: Ali je mogoče kaj takega?

Podporno društvo je zahtevalo za letošnje leto 2 in pol milijona kron, a dobilo je samo 1 milijon 700.000 K, torej 800.000 K premalo, da vzdržuje menzo, akademski dom, bolniško blagajno. Ker se je vse podražilo od lanskega leta, samo meso n. pr. od 20 na 30 K, se bo najbrže zgodilo, da se bo morala menza že sredi maja zapreti. Na ta način bi nas vrgli popolnoma na cesto. Mi pa ne potrebujemo samo hrane dvakrat na dan, to je premalo! Mi moramo imeti obleko, mi moramo imeti perilo, stanovanje, luč, knjige! To vse so le predpogoji za uspešni študij.

Zato se obračamo na javnost, da nas podpira sedaj, ko prosimo za podpore in za naknadni kredit, ko zaprosimo za drobnico za dobro obloženo državno mizo zato, da lahko študiramo ter postanemo koristni člani človeške družbe! — Akademiki.

Najnovejša poročila.

ZAKONI BREZ PARLAMENTA.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Po današnji seji plenuma ustavnega odbora se je sestel na posvetovanje redakcijski pododbor, ki je razpravljalo o vprašanju, ali more izdajati vlada zakonito veljavne uredbe brez odobrenja narodne skupščine. Posl. dr. Dulibić je govoril proti temu vladnemu predlogu ter je povdarjal, da bi tako določilo bilo predmet največjim sporom in da bi popolnoma diskreditiralo parlament. Končno je bila rešitev tega vprašanja odložena. Za tem se je razpravljalo o odgovornosti posameznih oseb civilnih sodišč za škodo, povzročeno posameznim državljanom.

OMEJITEV POTOVANJA V INOZEMSTVO.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) Vlada je odredila, da je za potovanje v inozemstvo potreben poleg dovoljenja političnih oblasti tudi vizum konzularnega oddelka ministrstva za zunanje stvari. Ta oddelek bo vodil zapisnik in nadzorstvo o vseh izdanih potnih listih.

POPIS PREBIVALSTVA V OKUPIRANIH KRAJIH.

Belgrad, 10. marca. (Izv.) V državnem statističnem oddelku je pripravljen ves materijal za popis prebivalstva v okupiranih krajih. Ker se ima evakuacija izvršiti do 1. maja, bo bržkone popis prebivalstva izvršen v evakuiranih krajih že do 15. maja.

RUMUNIJA PROTI HABSBURŽANOM.

Bukarešta, 10. marca. (Izv.) V parlamentu je izjavil minister za zunanje stvari Take Jonescu na vprašanje, kako stališče zavzema Rumunija glede na vprašanje povratka Habsburžanov na mažarski prestol,

da to ni mažarsko notranje vprašanje, pač pa splošno evropsko in da se bo Rumunija s skrajno doslednostjo protivila vsakemu poizkusu povratka Habsburžanov ter podvzela v slučaju potrebe najstrožje odredbe.

ČEŠKI CARINSKI URAD V HAMBURGU

Praga, 10. marca. (Izv.) V Hamburgu bo Čekoslovaška osnovala svoj carinski urad, ki bo vršil carinske posle pri blagu, namenjenem v Čekoslovaško.

Dr. WEISSKIRCHNER O RAZMERJU NAPRAM ENTENTI IN NEMČIJI.

Dunaj, 10. marca. (Izv.) Začetkom današnje seje narodnega sveta je predsednik dr. Weisskirchner podal izjavo, ki so jo poslanci stoji poslušali. Glede na neuspeh londonske konference je izjavil, da je nesreča ne samo za Nemčijo, marveč za ves svet, ker v Londonu niso pripoznali dobre volje nemškega naroda in ker niso odstranili predsodkov in nezaupanja. Ententne čete so zasedle nemška mesta, ki so kot središča produktivnega dela važna za vso srednjo Evropo. Ta mesta so jamstvo nasilni politiki, ki na žalost prijateljev miru postavljajo spravo narodov v nedogledno daljavo. Avstrijski zvezni kancler in ministr za finance in prehrano so na potu v London. Odzvali so se povabilu angleške vlade, ki jim hoče dati priložnost, usno obrazložiti avstrijski položaj in posvetovati se z njimi glede olajšanja bede v Avstriji. Mi ne bi bili vredni simpatij bivših sovražnikov, ako bi v zahvalo za nam namenjeno pomoč izdajniško molčali. Z ratovskim sočutjem za naše nesrečne brate spajamo nado, da se bo našla pot za sporazum med Nemčijo in entento. Avstrija, ki je v vojni največ trpela, je naravna zagovornica miru, ki bo varna last narodov šele tedaj, ko bo pravica veljala več kakor sila. Navezani na prijateljstvo vseh narodov gojimo željo, da jim kmalu zasije solnce tega dne. Govoru dr. Weisskirchnerja je sledilo živahno odobravanje.

PREPOVEDAN SOCIALISTIČNI KONGRES V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 10. marca. (Izv.) Policija je obvestila socialno-demokratsko strankino vodstvo, da je prepovedan socialno-demokratski strankin kongres, ki bi se imel vršiti 13. in 14. marca v Budimpešti.

MOBILIZACIJA ČEŠKOSLOVAŠKE.

Brno, 10. marca. (Izv.) Vlada bo še tekom tedna z ozirom na mednarodni položaj zahtevala pol milijarde kron za vojsko. Ti izdatki bi se pokrili z državnimi zakladnicami.

ALBANJA SE PRIKLOPI JUGOSLAVIJI?

LDU Belgrad, 10. marca. (ZNU.) V Belgrad je došla delegacija arnavtskih plemen, ki bo prosila našo državo, naj bi delovala na to, da se Albanija priključi naši državi. Te dni bo prosila za avdijence pri ministrskem predsedniku Pašiću.

KAJ SE GODI V MAKEDONIJI?

LDU Belgrad, 10. marca. (ZNU.) Ministra za notranje stvari Draškovića so v

Skoplju sprejeli zelo navdušeno. Od tam je nadaljeval pot v Prištino. Po poročilu, ki ga je dobila vlada, je prebivalstvo prosilo ministra, da bi svoje bivanje v Skoplju podaljšal, Zastopniki raznih krajev so prosili, da bi se rok za izročitev vojaških beguncev podaljšal vsaj do 1. aprila. Nocoj poteče dosedaj stavljeni rok ter je ministrski svet na sinočnji seji sklenil, da se po brzojavnem predlogu ministra Draškovića ta rok podaljša do 20. t. m.

MASARYKOVA BOLEZEN.

LDU Praga, 9. marca. (ČTU) O zdravstvenem stanju predsednika Masaryka poročajo: Predsedniku se je vnela žila do vodnica na desni nogi, a je vnetje kmalu izginilo. Nato pa je nastopilo vnetje na levi nogi. Temperatura se je zadnje dni gibala med 36,1 in 37,5. Žila bje precej hitro, srce deluje popolnoma v redu. Splošno stanje je dobro.

PO NAPADU NA DATA.

LDU Madrid, 10. marca. (Havas.) Kakor poročajo listi, so zaradi napada na ministrskega predsednika Data aretirali nad 50 ljudi, med njimi več sindikalističnih socialistov. Aristokratski klub je za zasledbo povzročitelja napada določil nagrado 500.000 pezeta.

BORZA.

LDU Zagreb, 10. marca. (ZNU) Devize: Berlin 231—232,50, Budimpešta 35—35,25, Italija 543—546, London 575—580, Newyork 147,50—148, Pariz 1058—1062, Praga 190—191,50, Švica 2450—2500, Dunaj 19,50—19,55. Valute: Ameriški dolarji 145—146,50, avstrijske krone 20,50—21, bolgarski levi 162—0, čekoslovaške krone 182—0, francoski franki 1030—1060, napoleonondori 492—494, nemške marke 228—230, rumunski lei 195—0, italijanske lire 533—535.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psichrom. temperat. v C	Nebes. vetar	Padačina v mm
9. 3. 21 h	738,9	1,3	2,4	jasno s. z.	—
10. 3. 7 h	741,8	—1	1,5	jasno s.	—
10. 3. 14 h	739,8	5,5	2,8	jasno j. s.	—

Šmarnice. V Jugoslovanski knjigarni bodo letos izšle Šmarnice z naslovom SV boju sam seboje, spisal jih je Fr. S. Finžgar. Šmarnice bodo obenem prvi oddelek letošnjega Duhovnega pastirja. Novi naročniki naj se oglase takoj, da jim morem v pravem času Šmarnice doposlata; vsi dosednji Pastirjevi naročniki pa jih dobe — ne da bi bilo treba posebnega naročila — ko izidejo.

Odobrena knjiga: Poverjenstvo za uk in bogocastje je dne 21. svečana 1921, št. 993 odobrilo novi natis učne knjige Matek-Mazijer, Geometrija za 4. in 5. razred srednjih šol. Cena izvodu K 56.—, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Slekienice botiljke za vino se kupijo; proda se 8 tisoč jutastih **vreč, steklo** za okna in **modra galica**. — Naslove reflektantov sprejema uprava „Slovenca“ pod šifro: „Steklenice-vreče.“ 894

Proda se 21.000 m² sveta v Linhartovi ulici koncem Ravnikarjevega posestva. Parcela je pripravna za kako večje industrijsko podjetje ali za razkosanje. Pismene ponudbe z navedbo cene na **Al Accetto**, Trnovski pristan št. 14, Ljubljana. 889

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Ivan Rus organist in občinski tajnik

dne 10. marca 1921 ob pol 3. uri zjutraj previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb rankega se vrši dne 12. marca 1921 ob 8. uri iz hiše zalosti na pokopališče farne cerkve v Smartnem pri Litiji.

Smartno pri Litiji, 10. marca 1921.

Zalujoči ostali.

Mesto posebnega naznanila.

Hrano in stanovanje izključno samo pri boljši rodbini iščem za mirno in inteligentno gospodstvo. Družine, kjer bi imela parkrat mesečno spremstvo v gledališče in par ur tedensko glasovir, imajo prednost. Ponudbe na upravo lista pod „Stanovanje s hrano 25“. 895

Zaganje ca 4000 kg, izvrstno za kurjavo, stelo i. t. d. se ceno proda. — Ogleda se lahko v bivši tovarni Zajec & Korn, Ljubljana, Dunajska cesta št. 75. 890

23 letni trgovski pomočnik želi vstopiti v službo, več v mešani stroki. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 890.

Hrano s stanovanjem išče uradnik za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista pod šifro „Hrana“. 880

Iščem v najem podstrešje katero bi prenameriti v stanovanje s kuhinjo in sobo. Naslov pri upravnistvu pod št. 870.

Na prostovoljni dražbi se bo prodala 20. t. m. v Ponikvah št. 41 pri Dobropoljah dvonadstropna hiša obstoječa iz 11 sob in 4 kuhinj; zraven je 2 orala zemlje. Prikladno tudi za večje podjetje. 878

Za okrožje Lož ordinira

dr. Raznožnik iz Vel. Lašče

vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu, in sicer: na **Blokah** ob 9., na **Bloški Polci** ob 10. in v **Ložu** ob 11. uri.

Trije štedilniki se prodajo. Vpraša se pri trvdki Augustin, Dunajska cesta 36.

VII se odda v najem ali proda. Naslov pri upravnistvu pod št. 860.

Stanovanje 2—3 sobe in pritlikline iše stranka brez otrok proti visoki nagradi in dobri plači. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „Visoka nagrada“. A VIII 406/19-20.

Prestovoljna dražba nepremičnin.

Na predlog lastnikov nekdanj Ivani Habič iz St. Vida št. 42 lastnega posestva v Studenčah št. 15 in 10 se prodaja tamkaj ležeče in skupno na 25.350 K 90 v cenjeno posestvo pod vl. št. 14 d. o. Studenčice po posameznih parcelah oziroma v celoti za vzklicne cene, ki so razv dne iz tuz. zapisnika z dne 4. avgusta 1919, A VIII 406 19-5 in iz dražbenih pogojev. Dražba se vrši dne

22. marca 1921 ob 9. uri dopoldne v Studenčah in če potreba naslednjega dne ravnotam. Ponudbe pod vzklicno ceno se ne sprejmejo.

Zastavne pravice na zemljišče zavarovanih upnikov ostanejo nedotaknjene. Za potrditev prodaje imajo prodajalci 14 dni pomisleka.

Izkupilo prodaje se plača v 8 dneh po sprejetju ponudbe pri sodišču. Ostali pogoji prodaje se smejo vpogledati pri podpisnem sodišču soba št. 33.

Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek VIII dne 2. marca 1921.

Knjigovodja prva moč z daljšo prakso perfekten v slov. nemški, srbohrvaški in laški korespondenci, stenograf in strojeopis išče službe. Nastop z aprilom ali preje. Cenjene ponudbe pod „Knjigovodja 2212“ na upravnistvo Slovenca. 828

Sprejme se v večjo trgovino na deželi

učenec

ki je že nekoliko izvežban v trgovini ali se je že nekaj časa drugod učil. Dpisi naj se pošljejo na upravo lista pod št. 897.

ZASTOPNIKA

za Ljubljano kakor tudi za okolico, dobro vpeljanega strokovnjaka, sprejme trdka

Mašata & drug trgovina kemikalij, olja in masti, veletrgovina z barvami in materialnim blagom. PRAHA VII.

1000 vagonov sladkorja

„kristal“ 99% belgijske provinience oddaja za marec po ceni 24 kron S. H. S. prosto vagon Postojna.

Albin Anžič, veletrgovina, Trst. Brzjav: Anžič, Servola, Trst.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, močnih stvari, vezenin, finih žlic, rinčic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča trdka

Jos. Pezelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavica K 50.000.000.

Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261 in 413.